

Akt oversigt:

Danmarks Naturfredningsforening (206055)

- DN høringssvar - Ideer og forslag til Testcenter Østerild
- DN Høringssvar - Ideer og forslag - Testcenter Østerild

Bevar Thy/Foreningen imod kæmpevindmøller ved Bulbjerg (206059)

- Høringssvar fra Bevar ThyForeningen imod kæmpevindmøller ved Bulbjerg-
- Høringssvar PLST afgræns 2406 end.

Green Power Denmark (206056)

- VS Høringsfrist 23. juni - Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter
- Høringssvar vedr. ideoplæg for udvidelse af Testcenter Østerild - Green Power Denmark

Dansk Erhverv (206057)

- SV Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter
- Dansk Erhverv - Høringssvar om afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurderingen af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter

Brevdato 21-06-2024

Afsender Anders Juel (aj@dn.dk)

Modtagere Østerild testcenter (oesterildtestcenter@plst.dk)

Akttitel Danmarks Naturfredningsforening

Aktnummer 21

Identifikationsnummer 206055

Versionsnummer 1

Sagsnummer 2024 - 2624

Ansvarlig Tarra Jane Sandemann Butler

Vedlagte dokumenter DN høringssvar - Ideer og forslag til Testcenter Østerild
DN Høringssvar - Ideer og forslag - Testcenter Østerild

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 26. jun 2024

Til: Østerild testcenter (oesterildtestcenter@plst.dk)
Cc: ib.nord.nielsen@gmail.com (ib.nord.nielsen@gmail.com), ulrik iversen (ulrik@biversen.com)
Fra: Anders Juel (aj@dn.dk)
Titel: DN høringssvar - Ideer og forslag til Testcenter Østerild
Sendt: 21-06-2024 13:18
Bilag: DN Høringssvar - Ideer og forslag - Testcenter Østerild.pdf;

Se vedhæftede høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening ift. ideer og forslag til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter.

Venlig hilsen

Anders Juel
Naturrådgiver

Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20
2100 København Ø

Tlf.: +45 39174000
Mobil: +4531512656
E-mail: aj@dn.dk

Dato: 21. juni 2024

Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20 • 2100 København Ø
+45 39 17 40 00 • www.dn.dk • dn@dn.dk

Til: Plan- og Landdistriktsstyrelsen

Høringssvar til idéer og forslag til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af det nationale testcenter for store vindmøller i Østerild

Danmarks Naturfredningsforening (DN) takker Plan- og Landdistriktsstyrelsen for muligheden for at komme med høringssvar til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af det nationale testcenter for store vindmøller i Østerild.

DN har nedenstående forslag og kommentarer til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurderingen:

Miljø- og habitatkonsekvensvurderingen bør indeholde en oversigtlig opgørelse over, hvordan forskellige placeringer inden for det kileformede projektområde vil medføre natur- og miljøpåvirkninger fordelt på diverse emner. Dette vil være essentielt for at skabe et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag for, hvorvidt og i hvilken form projektet skal gennemføres.

DN påpeger, at undersøgelser og vurdering af påvirkning af flagermus bør følge Habitathåndbogens¹ viden og anbefalinger. Undersøgelserne af flagermusforekomster og deres anvendelse af området bør jf. håndbogen dække relevante perioder i minimum to år. Der bør i undersøgelserne indgå kontinuerlig passiv akustisk overvågning, så der bl.a. kan indsamles den nødvendige viden om evt. træk-ruter for flagermus. Vurdering af påvirkningen af flagermus er særdeles relevant for de store eksisterende og ønskede møller i Østerild, da det er dokumenteret, at antallet af flagermusdrab per mølle stiger med stigende højde af vindmøllerne og med stigende længde af møllevingerne.

Ligeledes bør miljø- og habitatkonsekvensvurderingen følge habitathåndbogens anbefalinger til afværgeforanstaltninger ift. flagermus. Uden disse undersøgelser af flagermusenes anvendelse af projektområdet og dets nærhed vil der ikke være sikkerhed for, at projektet lever op til habitatdirektivets regler om, at der ikke må ske en beskadigelse eller ødelæggelse af en bilag IV-arts yngle- eller rasteområder. Der er for øvrigt også konstateret odder i området.

Det er dokumenteret, at flagermus ændrer sin anvendelse af et areal, hvis der etableres vindmøller. Jf. habitathåndbogen er der derfor efter en evt. etablering af vindmøller et behov for løbende monitoring af flagermusenes anvendelse af arealet samt registrering af dræbte flagermus ved møllerne. Denne monitoring bør omfatte både eksisterende og planlagt møller, og vil være en nødvendighed for at man løbende kan gennemføre de afværgeforanstaltninger, der er nødvendige for at opretholde den økologiske funktionalitet af flagermusenes levesteder.

Det bør foretages en grundig undersøgelse og analyse af, hvordan en evt. sænkning af grundvandsstanden fra de planlagte anlægsarbejder og vandboringer vil påvirke de meget grundvandsafhængige naturtyper og arter, der findes både inden for og uden for Natura 2000-områderne.

¹ Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV Del 2 – Odder og flagermus, Aarhus Universitet, DCE, 2024.

Miljø- og habitatkonsekvensvurderingen bør belyse hvilke rødlistede arter, der findes i området og hvordan disse kan blive påvirket af projektet. Det bør i miljø- og habitatkonsekvensvurderingen ligeledes redegøres for, hvordan påvirkning af rødlistede arter kan undgås eller minimeres. Dette betragtes dog generelt også som en standard i miljøkonsekvensvurderinger, der omhandler natur.

Der findes en længere række rødlistede og truede arter i projektområdet, som kan blive påvirket af projektet. Ved stand 1 - ved Bløden Sø - findes bl.a. de truede planter kær-fnokurt og bændel-vandaks. Herudover findes flere steder i nærområdet den endemiske hvidblomstrede Thy-gøgeurt, som i hele verden kun findes i Nordthy.

I store dele af projektområdet findes de truede og fredede sommerfugle hedepletvinge og ensian-blåfugl, hvis levesteder kan påvirkes ved sænkning af grundvandsstanden fra de planlagte vandboringer. Dertil er der registreret en længere række rødlistede arter i de skovarealer, som potentielt vil skulle fældes.

I projektområdet findes fuglearter, der er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I, f.eks. trane og natravn. Begge arter yngler i projektområdet. For disse arter er Danmark særligt forpligtet til at beskytte arternes levesteder samt sikre deres overlevelse og formering. DN vurderer derfor, at miljø- og habitatkonsekvensvurderingen skal belyse hvilke af disse fuglearter, der findes i området og hvordan de kan blive påvirket af projektet.

Miljø- og habitatkonsekvensvurdering bør også indeholde en gennemgang og vurdering af projektets påvirkning af den gældende kommuneplans indhold vedrørende beskyttede landskaber, kystnærhedszonen, Det Grønne Danmarkskort, bygge- og beskyttelseslinjer, samt prioriterede naturtyper og NBL §3. F.eks. er det planen at fjerne en beskyttet klit som følge af den påtænkte udvidelse af testcenteret.

Den planlagte miljø- og habitatkonsekvensvurdering er den tredje i testcenterets historie og udvikling. De tidligere konsekvensvurderinger (december 2009 og november 2017) bør evalueres og indgå i den nye redegørelse. I den forbindelse skal DN henlede opmærksomheden på, "at EU-Domstolen har fastslået, at miljøvurdering og tilladelse efter VVM-direktivet ikke må opdele et projekt i enkelte dele, men at miljøvurderingen skal omfatte det samlede projekt"².

Udviklingen af Østerild Testcenter i retning af et goldt industrielt energilandskab med kæmpevindmøller kan give anledning til juridiske spørgsmål om de tidligere miljøkravs validitet og erstatningernes størrelse til de berørte lodsejere

I lyset af, at EU netop har vedtaget den længe ventede naturgenopretningslov, hvor EU-landene indfører naturgenopretningstiltag på mindst 20 % af EU's land- og havområder i 2030 og alle økosystemer i 2050, finder DN, at udpegningen af sårbare klitnaturområder til en udvidelse af Testcenter Østerild må høre fortiden til.

En lokalisering, der kan påvirke et Natura 2000-område, uden at det er dokumenteret at alternative muligheder ikke findes, vil i en eventuel klage til EU højst sandsynligt medføre, at der rejses en traktatkrænkelsessag mod Danmark for overtrædelse af Habitatdirektivet.

DN ser frem til en tilbagemelding på, hvordan Plan- og Landdistriktsstyrelsen vil indarbejde

² Høring i Transportudvalget den 20. maj 2021

Krav i VVM-direktiv og EU-domstolspraksis, herunder ift. "salami-metoden"

v/ Professor dr. jur. Peter Pagh, Københavns Universitet

ovenstående i afgrænsningen af miljø- og habitatkonsekvensvurdering.

Med venlig hilsen

Anders Juel, naturrådgiver

DN Sekretariatet

Tlf.: 31 51 26 56,

mail: aj@dn.dk

Med venlig hilsen

Ib Nord Nielsen, formand, DN Thy

Tlf.: 40 57 93 23

mail: ib.nord.nielsen@gmail.com

Brevdato	21-06-2024
Afsender	Bent Wigotski (bbwigotski@hotmail.com)
Modtagere	Østerild testcenter (oesterildtestcenter@plst.dk)
Akttitel	Bevar Thy/Foreningen imod kæmpevindmøller ved Bulbjerg
Aktnummer	25
Identifikationsnummer	206059
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2024 - 2624
Ansvarlig	Tarra Jane Sandemann Butler
Vedlagte dokumenter	Høringssvar fra Bevar ThyForeningen imod kæmpevindmøller ved Bulbjerg- Høringssvar PLST afgræns 2406 end.
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	26. jun 2024

Til: Østerild testcenter (oesterildtestcenter@plst.dk)
Fra: Bent Wigotski (bbwigotski@hotmail.com)
Titel: Høringssvar fra Bevar Thy/Foreningen imod kæmpevindmøller ved Bulbjerg-
Sendt: 21-06-2024 16:33
Bilag: Høringssvar PLST afgræns 2406 end..docx;

Hermed følger på vegne af bestyrelsen høringssvar fra Bevar Thy/Foreningen imod kæmpevindmøller ved Bulbjerg.

Vi er en siden 2013 eksisterende forening med over 200 medlemmer, som nu organiserer den lokale modstand mod den påtænkte udvidelse af testcenteret.

Facebookgruppen "Nej til udvidelse af Østerild Testcenter" har 1200 medlemmer.

Venlig hilsen

Bent Wigotski

Bestyrelsesmedlem

Bevar Thy/Foreningen imod kæmpevindmøller ved Bulbjerg

<https://bevarthy.dk/>

info@bevarthy.dk

Afgrænsning af miljø- og habitatskonsekvensrapport for udvidelse og tilpasning af det nationale testcenter for store vindmøller ved Østerild.

Høringssvar til Plan- og Landdistriktsstyrelsen

1. Naturen: De negative følger af en udvidelse af testcenteret for de betydelige og i vidt omfang enestående lokale natur- og landskabsværdier er en helt central bekymring for lokalbefolkningen, af hvilken mange netop har bosat sig i området pga. disse værdier. Vi kan derfor fuldt ud tilslutte os det høringssvar af 21.6.2024, som Danmarks Naturfredningsforening har indsendt.

2. De socio-økonomiske konsekvenser: En udvidelse vil medføre et stort antal ekspropriationer og dermed befolkningsnedgang i vores område. Denne vil påvirke det lokale forretningsliv med butiksdød og stærkt forringede indkøbsmuligheder. Skole og andre lokale institutioner vil ligeledes blive ramt.

Vi forventer derfor, at miljø- og habitatskonsekvensvurderingen vil indeholde en undersøgelse af de socio-økonomiske konsekvenser af en udvidelse, herunder navnlig følgende elementer:

- Antal af påvirkede borgere som skal eksproprieres. Dette baseret på opdaterede støjmålinger der tager højde for havvindmøllers højde og driftsparametre herunder vindhastighed $> 8\text{m/s}$ samt højere støjgrænser
- Antal af påvirkede borgere som ikke skal eksproprieres, men er inden for støjzone. Dette baseret på opdaterede støjmålinger der tager højde for havvindmøllers højde og driftsparametre herunder vindhastighed $> 8\text{m/s}$ samt højere støjgrænser.

- Antal borgere udenfor støjzone som påvirkes af evt. testcenterudvidelse
- Risikoen for skolelukninger pga. svindende elevgrundlaget
- Risikoen for lukning af dagligvarebutik
- Følger for foreningslivet pga. befolkningsnedgang
- Følger for lokale arbejdspladser
- Der bør foretages reelle støjmålinger i boliger med udgangspunkt i den faktiske isolationsfaktor for beboelser i området. Allerede nu er beboere generet, men svaret fra DTU er, at støjgrænsen overholdes.
- Det skal undersøges hvordan lysmaster påvirker Bulbjerg Dark Sky-området, samt de økonomiske konsekvenser forbundet med en forringelse / ødelæggelse af dette
- Der skal foreligge en endelig skitsering af det samlede testareal inden habitatskonsekvensvurderingen påbegyndes.
- Der skal foreligge en vurdering af de miljø og samfundsmæssige konsekvenser og samfundsmæssige gener ved bortskaffelse af brint ifm. PtX anlæg. Dette skal indeholde afbrænding, bortskaffelse i lastbiler samt salt-lage
- Der skal redegøres for de miljømæssige konsekvenser ved grundvandsboringer ift. det skitserede behov for vand til PtX. Herunder den øgede CO2 udledning ved en ændring af grundvandsspejlet.
- Der skal foreligge en opdateret støjberegning der inddrager de særlige og faktiske forhold omkring havvindmøllers driftsparametre som afviger fra landsvindmøller. Herunder højde (450 meter), optimal operationel vindhastighed (15m/s til 25 m/s) og øgede tilladte støjgrænser. På baggrund af dette skal der foreligge nye konsekvensberegninger på alle væsentlige parametre herunder antal af påvirkede borgere, økonomiske konsekvenser for huspriser mv.

- Der skal foreligge en redegørelse for hvordan det planlægges at opveje konsekvenserne for ødelagt biodiversitet, uerstattelig natur, når et større sammenhængende område minimeres kraftigt, når der opsættes hegn og hvilken betydning det har for de økologiske forbindelseslinier. Hvordan vil man erstatte fredede arealer, når disse er unikke og uerstattelige

3. Sundhed og helbred: Problemet med støj/lavfrekvent støj fra vindmøller (eller vindturbiner som de rettelig burde kaldes) er helt afgørende for antallet af ekspropriationer. Den gældende vindmøllestøjbekendtgørelse er ikke retvisende eller troværdig, da den først og fremmest tager hensyn til vindmøllebranchens interesser, ikke til befolkningens sundhed, jf. det som bilag vedlagte papir ”Støj fra vindturbiner og helbredseffekter”, der udførligt redegør for problemerne. Det bør sikres, at Frøstruplejrens ikke udsættes for sundhedsskadelig støj, da lejrområdet forventes at ændre status.

Vi forventer derfor en vurdering af behovet for en gennemgribende revideret og up-to-dateført vindmøllestøjbekendtgørelse, jf. ikke mindst forelæsningen i note 2 i papiret om de alvorlige helbredsmæssige følger af lavfrekvent støj samt de afsluttende spørgsmål i papiret. Vi må afvise at lade DTU Wind, som er part i sagen, stå for en sådan vurdering.

Konklusion

Vi ser frem til offentliggørelsen af afgrænsningsrapporten og til en habitats- og miljøkonsekvensvurdering, som bygger på evidens og ikke på skønmæssige vurderinger. Vurderingen bør indeholde visualiseringer af mølle- og industrianlæg. Vurderingen skal udarbejdes med de samlede konsekvenser i forhold til en baseline lavet inden etablering af testcenter i 2009.

Støj fra vindturbiner og helbredseffekter

- 24. april 2024
- Af: Jens Tilma | Læge, Medlem af bestyrelsen Bevar Thy
- <https://bevarthy.dk/wp-content/uploads/2024/05/Notat-stoej-og-helbred-april-2024.pdf>

Støj fra vindturbiner og helbredsrisici er et politisk problem, da tilgængelig evidens på området tilsiger en udtalt udbredelse af støjen udover de nuværende retningslinjer for beskyttelse af borgere og deres helbred. Imidlertid er data forældede på den måde, at de baserer sig på vindturbiner 10 eller flere år tilbage i tiden – altimens vindturbiner er tiltaget markant i størrelse og udbredning, hvorfor de nutidige konsekvenser heraf må anses som betydeligt større end den hidtidige dokumentation tilsiger.

Selve tilblivelsen af Støjbekendtgørelsen i dens nuværende revision er yderst problematisk, bedst dokumenteret i det omfattende værk, "En skjult magt" [HYPERLINK "javascript:void\(0\)"1](#). Heraf fremgår en proces, der ligger uden for referat og uden sagligt og uvildigt bidrag. For indblik i hidtidige processer vedrørende vindenergi, et særdeles oplysende og anbefalelsesværdigt værk.

Der er behov for inddragelse af nærværende viden om støj, herunder særligt lavfrekvent støj og infralyd fra vindturbiner og deres reelle udbredelse understøttet af målinger i boliger, hvis befolkningshensyn i fremtiden skal tages alvorligt. Ydermere er der behov for hensyntagen til de alvorlige sundhedsskadelige effekter, der forårsager både økonomiske og menneskelige omkostninger. Desværre underestimeres den egentlige eksposition for lave frekvenser helt teknisk ved at vægte decibel primært efter hørbart spektrum af lydølger (dB-A), og skadesvirkning af støj begrænses sig ikke til dette spektrum af lydølger, men følger den fysiske påvirkning af vævet i hele organismen [HYPERLINK "javascript:void\(0\)"2](#)

Præcedens foreligger allerede, da Frankrig som foregangsland i sit Statsråd 8. marts 2024 annullerede alle miljøgodkendelser af vindturbiner på grund af selvsamme manglende saglige, uvildige, demokratiske og menneskelige hensyn i deres støjbekendtgørelse [HYPERLINK "javascript:void\(0\)"3](#).

Støj fra vindturbiner tiltager i udbredelse og i antallet af påvirkede borgere i takt med den øgede opstilling og størrelse heraf. Støj er en velkendt sygdoms- og irritationsfremkaldende faktor i samfundet, citat WHO [HYPERLINK "javascript:void\(0\)"4](#): "Støj er blevet identificeret som en vigtig miljømæssig risikofaktor i WHO's Europæiske Region, og offentlige klager over overdreven støj er stigende. Studier har også"

dokumenteret sundhedsmæssige uligheder i støjeksponering, det vil sige en sammenhæng mellem eksponering for skadelige niveauer af støj og socioøkonomisk status.

Overdreven støj skader alvorligt menneskers sundhed og forstyrrer deres daglige aktiviteter i skolen, på arbejdet, derhjemme og i fritiden. Det kan forstyrre søvn; forårsage negative kardiovaskulære, metaboliske, psykofysiologiske og fødselsresultater; føre til kognitive og høremæssige forstyrrelser; mindske præstationen; og fremkalde irriterende reaktioner samt ændringer i social adfærd. De mest relevante kilder til støj inkluderer transportmidler (for eksempel fly, tog og motorkøretøjer), industri (for eksempel vindturbiner) og fritidsaktiviteter." De alvorligste kendte helbredsrisici for mennesker er i danske undersøgelser dokumenteret som 62% øget risiko for blodprop i hjertet og 130% øget risiko for blodprop i hjernen [HYPERLINK "javascript:void\(0\)"5](#).

Ydermere rapporteres øget risiko for brug af sovemedicin og af antidepressiv medicin ved udsættelse for vindturbinstøj blandt mere end 580.000 voksne danskere med større risiko for ældre grupper [HYPERLINK "javascript:void\(0\)"6](#).

I det hele taget er det en risiko at bo i nærheden af vindturbiner, som en meta-analyse fastslår, giver nedsat livskvalitet og søvnforstyrrelser [HYPERLINK "javascript:void\(0\)"7](#).

Samlet set forårsager støj og herunder særligt lavfrekvent støj og infralyd en særlig gruppe af sygdomme karakteriseret ved vibroakustisk sygdom (VAD i litteraturen). Denne forbindelse er også oplyst af Sundhedsministeriet⁸. VAD karakteriseres ved: milde tegn (adfærdsmæssige og stemningsmæssige ændringer forbundet med gentagne infektioner i luftvejene, f.eks. bronkitis); moderate tegn (depression og aggressivitet, fortykkelse af hjertesækken og andre ændringer i det ekstracellulære matrix, let til moderat hørenedsættelse og diskrete neurovaskulære lidelser); alvorlige tegn (hjerteanfald, slagtilfælde, kræft, epilepsi og selvmord).⁹ Heri ligger en tidsmæssig eksponering, før tilstanden forværres. Tidsaspektet viser sig at være både subakut, altså over dage, hvor udløsning af blodpropper i hjerte og hjerne sker, men også over tid, hvor vibroakustisk sygdom udvikles, og hvor søvnforstyrrelser fører til utallige negative helbredseffekter, f.eks. øget stressrespons, nedsat livskvalitet, emotionelle og kognitive problemer, hypertension, hjerte-kar-sygdomme og diabetes [HYPERLINK "javascript:void\(0\)"10](#).

Lavfrekvent støj vil øges og andelen af lavfrekvent støj af den samlede støj stiger ved stigende størrelse vindturbiner. Samtidig er dansk regulering i form af Støjbekendtgørelsen med til dokumenterbart at underestimere den egentlige støj beregnet i boliger, og støjisolationsfaktorens fejlagtighed er en væsentlig faktor heri¹¹. I netop denne detaljerede rapport er der anvendt målinger af støjen i boliger, en både mulig, tilgængelig og videnskabeligt veletableret metode, som nægtes i dansk kontekst af vindturbiners konsekvenser for mennesker. Tidligere er foreslået en fagligt betinget afstand på 10-11 gange vindturbinens totalhøjde som realistisk afstand til beboelse ud fra en nogenlunde acceptabel påvirkning heraf [HYPERLINK "javascript:void\(0\)"12](#).

En understøttelse heraf er den dokumenterede fordrivelse af dyrelivet, hhv 63 %, 72 % og 67 % af fugle-, flagermus- og pattedyr¹³. Yderligere tydeliggjort af SYTe, den finske forening for miljø sundhed, som har målt infralyd fra vindturbiner og vist, at infralyd kan måles i en afstand på mindst 30-60 km fra vindturbineanlæg. Endvidere påvises den på mere end

halvdelen af maledagene, og det har betydning for både mennesker og dyrs sundhed i disse områder [HYPERLINK "javascript:void\(0\)"14](#). SYTe opfordrer – ligesom vi – sundhedsmyndighederne og politikerne til at tage dette særdeles alvorligt.

Spørgsmål til besvarelse:

- Hvem varetager for nuværende borgeres interesser i forbindelse med opstilling af vindturbiner – og hvem kommer til det i fremtiden?
- Hvilke hensyn tages til menneskers helbred ved opstilling af vindturbiner, og på hvilket videnskabeligt grundlag hviler denne vurdering?
- Hvad ligger til hinder for en opdateret undersøgelse af vindturbiners helbredseffekter på nærområdet med nuværende viden og størrelse på vindturbiner?
- Hvilke uvildige instanser indgår i vurderingen af støj fra vindturbiner?
- Hvad ligger til hinder for anvendelse af den iøvrigt veletablere og tilgængelige måling af støj fra vindturbiner i boliger, så den reelle eksponering afklares?
- Hvilket grundlag retfærdiggør ændringen af isolationsfaktoren i støjberegningen, når boliger ikke samtidig har fået bedre isolation?
- Hvilken indsats iværksættes for at monitorere og forebygge helbredsskade fra vindturbiner?
- Hvilket videnskabeligt og uvildigt grundlag ligger til grund for afvejning af satsningen på vind- og solindustri frem for moderne kernekraft?
- Hvilke politiske tiltag skal understøtte etablering af troværdighed i energipolitik fremadrettet?
- Hvilke nye politiske tiltag skal etablere hensynet til mennesker, natur og lokalsamfund i krydsfeltet mellem energi-, miljø-, landdistrikts- og sundhedspolitik?
- Hvordan dæmmes op for lobbyismens skjulte magt over for almenvællets interesser

Noter

1

“En skjult magt” af Peter Skeel Hjort, Frydenlund 2017, ISBN: 9788771188257

2

INFRASOUNDANDLOWFREQUENCYNOISE-Ljubljana2018 dr.MarianaAlvesPereira, International Acoustics Research Organization (IARO)

3

CONSEIL D'ETAT N° 465036 statuant au contentieux

4

WHO Noise EURO: https://www.who.int/europe/health-topics/noise#tab=tab_1

5

Poulsen AH, Raaschou-Nielsen O, Peña A, Hahmann AN, Nordsborg RB, Ketzel M, Brandt J, Sørensen M. Short-term nighttime wind turbine noise and cardiovascular events: A nationwide case-crossover study from Denmark. *Environ Int.* 2018 May;114:160-166. doi: 10.1016/j.envint.2018.02.030. Epub 2018 Mar 2. PMID: 29505969.

6

Poulsen AH, Raaschou-Nielsen O, Peña A, Hahmann AN, Nordsborg RB, Ketzel M, Brandt J, Sørensen M. Impact of Long-Term Exposure to Wind Turbine Noise on Redemption of Sleep Medication and Antidepressants: A Nationwide Cohort Study. *Environ Health Perspect.* 2019 Mar;127(3):37005. doi: 10.1289/EHP3909. PMID: 30864815; PMCID: PMC6768316.

7

Onakpoya, I. J., O'Sullivan, J., Thompson, M. J., & Heneghan, C. J. (2015). The effect of wind turbine noise on sleep and quality of life: A systematic review and meta-analysis of observational studies. *Environment international*, 82, 1-9.

8

Miljø og Sundhed, Indenrigs- og Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter, sep.2004
https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2004/Miljoe-og-sundhed/ms_blad_nr_25_dato_09_04.ashx?sc_lang=da&hash=7393FDA75D975379A88F66DBC3E5DAA0

9

Castelo Branco NA. The clinical stages of vibroacoustic disease. *Aviat Space Environ Med.* 1999 Mar;70(3 Pt 2):A32-9. PMID: 10189154.

10

Medic, G., Wille, M., & Hemels, M. E. (2017). Short-and long-term health consequences of sleep disruption. *Nature and science of sleep*, 151-161. (Systematisk review)

11

https://vbn.aau.dk/files/227978180/2012_Pedersen_et_al_LF_Stratford_u_A.pdf

12

Pedersen, T. H., & Nielsen, K. S. (1994). Genevirkning af støj fra vindmøller (Annoyance by noise from wind turbines). In Report No. 150. DELTA Acoustic and Vibration, Lydtekniske Institut Copenhagen.

13

Tolvanen, A., Routavaara, H., Jokikokko, M., & Rana, P. (2023). How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development?—A systematic review. *Biological Conservation*, 288, 110382.

14

"Infrasound from wind turbines is detected in a distance of 40-60 km from wind parks during more than 50% of the measurement days" The Finnish Association for Environmental Health, SYTe 2019
<https://syte.fi/2019/08/03/infrasound-from-wind-turbines-is-detected-in-a-distance-of-40-60-km-from-wind-parks-during-more-than-50-of-the-measurement-days/>

Brevdato	21-06-2024
Afsender	Lea Bigom Wichmand (lbw@greenpowerdenmark.dk)
Modtagere	Østerild testcenter (oesterildtestcenter@plst.dk)
Akttitel	Green Power Denmark
Aktnummer	22
Identifikationsnummer	206056
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2024 - 2624
Ansvarlig	Tarra Jane Sandemann Butler
Vedlagte dokumenter	VS Høringsfrist 23. juni - Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter Hørings svar vedr. ideoplæg for udvidelse af Testcenter Østerild - Green Power Denmark
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	26. jun 2024

Til: Østerild testcenter (oesterildtestcenter@plst.dk)
Fra: Lea Bigom Wichmand (lbw@greenpowerdenmark.dk)
Titel: VS: Høringsfrist 23. juni - Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter
Sendt: 21-06-2024 13:29
Bilag: Hørings svar vedr. ideoplæg for udvidelse af Testcenter Østerild - Green Power Denmark.pdf;

Kære Tarra

Vedhæftet finder du Green Power Denmarks hørings svar til ideoplægget for udvidelse af Testcenter Østerild.

Med venlig hilsen

Lea Bigom Wichmand
Afdelingschef, Erhverv og innovation
m: +45 33 73 03 43

Green Power Denmark
København | Aarhus | Bruxelles
[Greenpowerdenmark.dk](https://greenpowerdenmark.dk)

[Green Power Denmarks persondatapolitik](#)

Fra: oesterildtestcenter@plst.dk <oesterildtestcenter@plst.dk>

Sendt: 24. maj 2024 11:07

Til: Faglig Fælles Forbund 3F <3f@3f.dk>; kh@co-industri.dk; dif@dif.dk; Danmarks Naturfredningsforening <dn@dn.dk>; Dansk Erhverv (høring) <hoeringssager@danskerhverv.dk>; mail@danskfjernvarme.dk; Emballageindustrien <hoering@di.dk>; post@jaegerne.dk; DEN ERHVERVSDRIVENDE FOND DANSK KYST- OG NATURTURISME <info@kystognaturturisme.dk>; Dansk Miljøteknologi <info@danskmiljoteknologi.dk>; dof@dof.dk; Danske Havne og Foreningen for Danske Privathavne <danskehavne@danskehavne.dk>; info@danskemaritime.dk; DANVA Dansk Vand- og Spildevandsforening <danva@danva.dk>; DGI <info@dgi.dk>; fr@friluftsradet.dk; Green Power Denmark <info@greenpowerdenmark.dk>; Landbrug & Fødevarer <hoering@lf.dk>; Landdistrikternes Fællesråds hovedkontor <mail@landdistrikterne.dk>; By og Land Danmark - Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur <mail@bygoland.dk>; arkitektsteenkaer@hotmail.com; Nationalpark Thy <thy@danmarksnationalparker.dk>; NOAHs Sekretariat (noah) <noah@noah.dk>; myndighed@energinet.dk; Aalborg Universitet <aa@aa.dk>; Aarhus Universitet <au@au.dk>; Danmarks Tekniske Universitet (dtu) <dtu@dtu.dk>; ign@ign.ku.dk; Syddansk Universitet (University of Southern Denmark <sdu@sdu.dk>; naviair@naviair.dk; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; region@rn.dk; Thisted Kommune <thistedkommune@thisted.dk>

Emne: Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter

Til Plan- og Landdistriktsstyrelsens høringsparter.

Hermed sendes idéoplæg til miljø- og habitatkonsekvensvurdering af eventuel tilpasning og udvidelse af Østerild Testcenter for store vindmøller i høring.

Læs oplægget på høringsportalen [her](#).

Hørings svar sendes på oesterildtestcenter@plst.dk senest 23. juni 2024.

Med venlig hilsen

Tarra Jane Sandemann Butler
Specialkonsulent

Telefon: +45 2134 7049
E-mail: tarbut@plst.dk
Hjemmeside: www.plst.dk

**Plan- og
Landdistriktsstyrelsen**

[Sådan behandler vi dine personlige oplysninger.](#)

Notat

19-06-2024

Høringsvar vedr. ideoplæg for udvidelse af Testcenter Østerild

Green Power Denmark vil gerne takke for muligheden for at kommentere på Ideoplægget og afgrænsningen af miljø- og habitatskonsekvensrapporten for udvidelse og tilpasning af det nationale testcenter for store vindmøller ved Østerild i Thisted Kommune udsendt af Plan- og Landdistriktsstyrelsen.

Generelt

De danske testcentre for store vindmøller i Høvsøre og Østerild er og har været yderst vigtige for den kontinuerlige udvikling af vindmølleindustrien i Danmark.

De nuværende testcentre i Høvsøre og Østerild har således været centrale i at sikre Danmarks position som grønt foregangsland på vindområdet, og testcentrene er en hovedårsag til, at fabrikanternes udviklingsafdelinger er placeret – og bibeholdes - i Danmark.

På testcentrene udvikles fremtidens hav- og landvindmøller, idet de første prototyper testes her. Vindmøller som senere opstilles i hele verden, og der er således en direkte tråd mellem vindmøllerne som testes på testcentrene og den globale grønne omstilling.

Vindmølleproducenterne er øverst i en værdikæde, som består af mange danske virksomheder, og mere end 30.000 mennesker beskæftiges i den danske vindbranche, som altså er afhængige af, at der kan testes store vindmøller i Danmark.

Vedr. det kileformede undersøgelsesområde

Det er positivt, at der er undersøges for konsekvenser inden for det kileformede område, idet en eventuel opretning af linjen mod nord medfører færre ekspropriationer.

Som det også er beskrevet i ideoplægget, er det dog vigtigt at understrege, at muligheden herfor afhænger af vindforholdene og hvad de giver af muligheder for at foretage korrekte målinger på så stort et antal måledage som muligt. Vindforholdene – og dermed linjen - vil blive afklaret sideløbende med miljø- og habitatskonsekvensvurderingen igangsættes.

Brintproduktion og brug af brint og overskudsvarme

Brint er en del af fremtidens energisystem. Alle de steder der ikke kan foretages en såkaldt direkte elektrificering, er der behov for en såkaldt indirekte elektrificering, som kan leveres af brint og PtX-brændsler. Brint er ligeledes basisgas for de brændsler, der skal fortrænge fossile

brændsler i den tungeste transport. Der bruges desuden også en stor mængde brint i industriprocesser, som ligeledes skal gøres fossilfri.

Der skal således produceres store mængder brint af grøn strøm via elektrolyse, og hovedparten af denne strøm vil i Nordeuropa komme fra vindmøller. For at sikre den mest effektive måde at gøre dette på, er det nødvendigt at teste sammenkoblingen mellem vindmølle og elektrolyseanlægget

At teste denne sammenkobling resulterer selvfølgelig dels i brint, men også i overskudsvarme fra elektrolyseanlægget. Både brint og overskudsvarme kan potentielt bruges lokalt, og hvis det er samfundsøkonomisk fornuftigt, støtter Green Power Denmark op om, at f.eks. lokale fjernvarmeværker kan benytte overskudsvarmen. Det er dog vigtigt at understrege, at et sådant projekt er separat fra selve udvidelsen af Testcenter Østerild, og bør i så fald behandles separat, og når det måtte blive relevant, og ikke i miljø- og habitatskonsekvensvurdering for udvidelsen af Østerild.

Vedr. Hanstholm Havn

Green Power Denmark forventer, at vindmøllekomponenterne for en 450 meter høj vindmølle, kan modtages i havnen, som den er i dag- herunder håndtering af vingerne på havnearealet, såfremt der ikke sker ændringer i det område, der anvendes i dag. Der udestår dog stadig enkelte undersøgelser/simuleringer. Fremtidige byggerier og anvendelse af havnen bør samtænkes med transport af møller og komponenter fra havnen til Testcenter Østerild

Vedr. påvirkning af Hjørdemål Klit Kirke

Green Power Denmark bakker op om, at der i fællesskab med relevante parter findes en løsning, f.eks. at der under kirkelige handlinger foretages stop af de nærmeste vindmøller og at der fortsat er let adgang til kirken og til kirkegården.

Med venlig hilsen

Lea Bigom Wichmand
Afdelingschef, Erhverv og innovation

Brevdato	21-06-2024
Afsender	Nanna Skovgaard Mortensen (nasm@danskerhverv.dk)
Modtagere	Østerild testcenter (oesterildtestcenter@plst.dk)
Akttitel	Dansk Erhverv
Aktnummer	23
Identifikationsnummer	206057
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2024 - 2624
Ansvarlig	Tarra Jane Sandemann Butler
Vedlagte dokumenter	SV Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter Dansk Erhverv - Høringssvar om afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurderingen af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	26. jun 2024

Til: Østerild testcenter (oesterildtestcenter@plst.dk)
Cc: Dansk Erhverv (høring (hoerings-sager@danskerhverv.dk)
Fra: Nanna Skovgaard Mortensen (nasm@danskerhverv.dk)
Titel: SV: Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter
Sendt: 21-06-2024 14:45
Bilag: Dansk Erhverv - Høringssvar om afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurderingen af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter.pdf;

Kære Tarra og Plan- og Landdistriktsstyrelsen

Vedhæftet er Dansk Erhvervs høringssvar vedr. miljø- og habitatkonsekvensvurdering af eventuel tilpasning og udvidelse af Østerild Testcenter for store vindmøller.

God weekend 😊

Med venlig hilsen

Nanna Skovgaard Mortensen
Politisk konsulent

M. +4541870862
T. +4533746078
NASM@DANSKERHVERV.DK

Fra: oesterildtestcenter@plst.dk <oesterildtestcenter@plst.dk>

Sendt: 24. maj 2024 11:07

Til: Faglig Fælles Forbund 3F <3f@3f.dk>; kh@co-industri.dk; dif@dif.dk; Danmarks Naturfredningsforening <dn@dn.dk>; Høringssager <hoerings-sager@danskerhverv.dk>; mail@danskfjernvarme.dk; Emballageindustrien <hoering@di.dk>; post@jaegerne.dk; DEN ERHVERVSDRIVENDE FOND DANSK KYST- OG NATURTURISME <info@kystognaturturisme.dk>; Dansk Miljøteknologi <info@danskmiljoteknologi.dk>; dof@dof.dk; Danske Havne og Foreningen for Danske Privathavne <danskehavne@danskehavne.dk>; info@danskemaritime.dk; DANVA Dansk Vand- og Spildevandsforening <danva@danva.dk>; DGI <info@dgi.dk>; fr@friluftsraadet.dk; Green Power Denmark <info@greenpowerdenmark.dk>; Landbrug & Fødevarer <hoering@lf.dk>; Landdistrikternes Fællesråds hovedkontor <mail@landdistrikterne.dk>; By og Land Danmark - Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur <mail@bygoland.dk>; arkitektsteenjaer@hotmail.com; Nationalpark Thy <thy@danmarksnationalparker.dk>; NOAHs Sekretariat (noah) <noah@noah.dk>; myndighed@energinet.dk; Aalborg Universitet <aau@aau.dk>; Aarhus Universitet <au@au.dk>; Danmarks Tekniske Universitet (dtu) <dtu@dtu.dk>; ign@ign.ku.dk; Syddansk Universitet (University of Southern Denmark <sdu@sdu.dk>; naviair@naviair.dk; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; region@rn.dk; Thisted Kommune <thistedkommune@thisted.dk>

Emne: Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurdering af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter

Du får ikke ofte mails fra oesterildtestcenter@plst.dk. [Få mere at vide om, hvorfor dette er vigtigt](#)

Til Plan- og Landdistriktsstyrelsens høringsparter.

Hermed sendes idéoplæg til miljø- og habitatkonsekvensvurdering af eventuel tilpasning og udvidelse af Østerild Testcenter for store vindmøller i høring.

Læs oplægget på høringsportalen [her](#).

Høringssvar sendes på oesterildtestcenter@plst.dk senest 23. juni 2024.

Med venlig hilsen

Tarra Jane Sandemann Butler
Specialkonsulent

Telefon: +45 2134 7049
E-mail: tarbut@plst.dk
Hjemmeside: www.plst.dk

Plan- og Landdistriktsstyrelsen

[Sådan behandler vi dine personlige oplysninger.](#)

Plan- og Landdistriktsstyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Sagsnummer 2024-2082

Den 21. juni 2024

Høringssvar om afgrænsning af miljø- og habitatkonsekvensvurderingen af udvidelse og tilpasning af det nationale testcenter for store vindmøller ved Østerild i Thisted Kommune

Dansk Erhverv takker for muligheden for at give input til afgrænsningen af miljø- og habitatkonsekvensvurderingen af udvidelse og tilpasning af Østerild Testcenter.

Overordnet spiller de danske testcentre for store vindmøller en vigtig rolle for at skabe gode vilkår for forskning og videreudvikling af vindmølleindustrien i Danmark, hvilket skaber grobund for grøn eksport. Gode forhold for testfaciliteter og demonstration er en forudsætning for, at den danske vindenergiindustri kan trives, og at Danmark kan bevare sin førerposition på verdensplan som et grønt foregangsland inden for vindenergiindustrien.

På de to centre i Østerild og Høvsøre testes de første prototyper for store vindmøller – og på Østerild Testcenter skal fremtidens vindmøller på helt op til 450 meters højde nu forventeligt afprøves. Dermed er testcentrene afgørende for den grønne omstilling og et energisystem, som i højere grad er baseret på vedvarende energi. Udvidelsen af Østerild vil skabe arbejdspladser i hele Danmark, og dermed er hele værdikæden for vind afhængige af, at der kan blive testet store vindmøller i Danmark.

Placering af de fem nye vindmøller

Det fremgår af ideoplægget, at det vil blive undersøgt, om det er muligt at justere mølleplaceringerne inden for et kileformet område, så færre boliger vil skulle nedlægges, hvilket i høj grad vil være positivt. Vindforholdene vil dog være afgørende for, om det kileformede område er fordelagtigt ift. at foretage korrekte målinger med så mange måledage som muligt. Dette afklares sideløbende med miljø- og habitatkonsekvensvurderingen. Dansk Erhverv finder dette nødvendigt, da det er vigtigt at bevare de måletekniske kvaliteter.

Brintproduktion og brug af brint og overskudsvarme

I fremtiden skal skibe, fly og den tunge industri drives af klimavenlige brændsler lavet på grøn strøm. Derfor bliver brint en vigtig del af fremtidens energisystem på de områder, hvor det ikke er muligt at elektrificere.

I fremtiden skal der dermed produceres store mængder brint fra grøn strøm gennem elektrolyse. I Nordeuropa vil det meste af denne strøm komme fra vindmøller. På den baggrund bliver det nødvendigt at teste sammenkoblingen mellem vindmøllerne og elektrolyseanlægget for at sikre den mest effektive metode. Dansk Erhverv finder det derfor positivt, at miljø- og habitatkonsekvensvurderingen skal undersøge mulighederne for integration af vindmølle- og PtX-teknologi.

Når integrationen mellem vindmølle- og PtX-teknologi testes, vil der også blive skabt overskudsvarme fra elektrolyseanlægget. Der er potentiale for, at overskudsvarmen kan bruges lokalt i Østerild-området. Dansk Erhverv støtter op om dette, hvis det giver mening ud fra en samfundsøkonomisk betragtning. Det vil skulle undersøges nærmere og behandles separat fra udvidelsen af Østerild Testcenter, om det vil være fordelagtigt at anvende overskudsvarmen – det skal således ikke være en del af den aktuelle miljø- og habitatkonsekvensvurdering.

Hjardemål Klit kirke

Hjardemål Klit kirke er placeret tæt på Østerild Testcenter – dog er hverken fredninger, støj- og afstandskrav eller kirkebyggelinje umiddelbart til hinder for, at der opstilles vindmøller mindst 450 meter fra kirken og kirkegården. Dansk Erhverv støtter i høj grad op om, at der findes en fælles løsning med menighedsrådet og stiftet. Her kunne der f.eks. tages en dialog om muligheden for helt at stoppe de nærmeste vindmøller under kirkelige handlinger, og det skal desuden sikres, at der fortsat er let adgang til kirken og kirkegården.

Hanstholm Havn

Branchen forventer, at komponenterne til de 450 meter høje vindmøller vil kunne modtages i Hanstholm Havn, som havnen er i dag. Også når det kommer til håndtering af vingerne på havnearealet. Dette er selvfølgelig kun gældende, hvis der ikke sker ændringer på havneområdet, som anvendes i dag. Der mangler dog enkelte undersøgelser. I fremtiden bliver det vigtigt, at byggerier og anvendelsen af havnen samtænkes med transport af vindmøller og komponenter til Østerild Testcenter.

Dansk Erhverv står selvfølgelig til rådighed i tilfælde af opfølgende spørgsmål.

Med venlig hilsen

Nanna Skovgaard Mortensen
Politisk konsulent